

Z HISTORII PROKURATURY

Dr Józef Garbaczyński **wiceprokurator Sądu Apelacyjnego w Krakowie**

Józef Garbaczyński, syn Józefa i Antoniny z d. Kalita urodził się 29 marca 1897 r. w Mokrzecu, w ówczesnym powiecie ropczyńskim, w województwie krakowskim. Początkowo zamieszkiwał w miejscu urodzenia, a następnie z rodziną przeniósł się do Krakowa, gdzie w latach 1903–1907 uczęszczał do szkoły powszechnej. W latach 1907–1915 kontynuował naukę w Gimnazjum im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie, a następnie w Gimnazjum w Jaśle, gdzie 16 sierpnia 1915 r. złożył egzamin dojrzałości, z odznaczeniem.

W latach 1915–1918 i 1920–1922 Józef Garbaczyński studiował na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie 27 września 1922 r. uzyskał absolutorium na Wydziale Prawa. Zdał tam również egzaminy: historyczno-prawniczy, sądowy i polityczny. W dniu 25 czerwca 1924 r. otrzymał dyplom doktora praw.

Od 10 stycznia 1919 r. do 25 listopada 1920 r. pełnił służbę wojskową w batalionie akademickim, który powstał w listopadzie 1918 r. po wyzwoleniu Krakowa zajętego przez wojska austriackie. Następnie służył w 1. pułku wojsk kolejowych z przydziałem do obsługi pociągów pancernych. Pociągi te o nazwach „Piłsudczyk” i „Śmiały”, powstały ze zdobytego 1 listopada 1918 r., przez polskich kolejarzy i żołnierzy, którzy wcześniej służyli w armii austriackiej, nowoczesnego austro-węgierskiego pociągu pancernego. Posiadał on w składzie dwie opancerzone lokomotywy, dwa wagony artyleryjskie, dwa wzmocnione wagony dla piechoty oraz jeden szturmowy. Podzielono go na dwie części, tworząc pociągi pancerne „Piłsudczyk” i „Śmiały”, które wzięły udział m.in. w polsko-ukraińskich walkach o Lwów. Dowództwu pociągów podporządkowano 1. kompanię krakowskiego batalionu akademickiego, w którym służył Józef Garbaczyński.

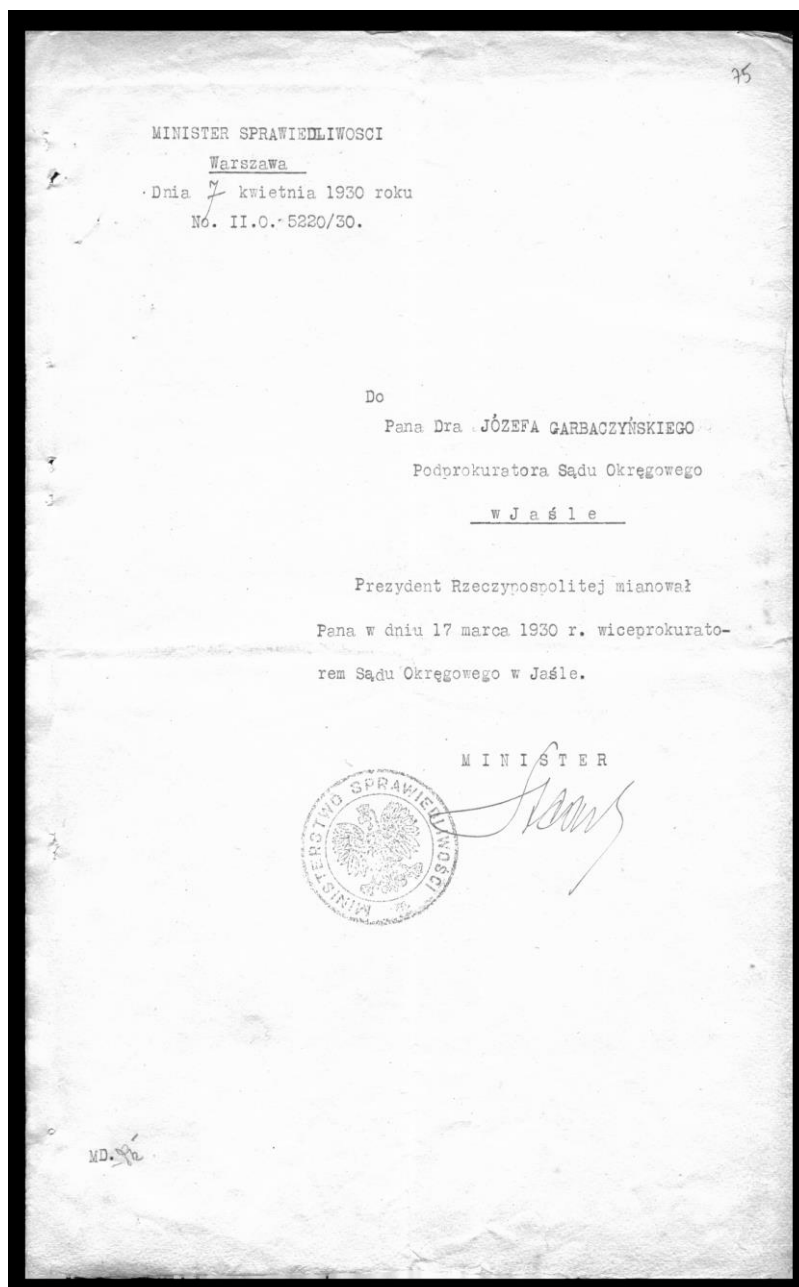
Pociąg pancerny „Śmiały”.
Źródło: Narodowe Archiwum Cyfrowe.

W czasie służby wojskowej Józef Garbaczyński walczył o niepodległą Polskę, biorąc udział w walkach na froncie ukraińskim, czeskim oraz w walkach z bolszewikami. Uczestniczył m.in. w walkach pod Sądową Wisznią, Lwowem, Brzeźnami, Równem i Rożyszczami.

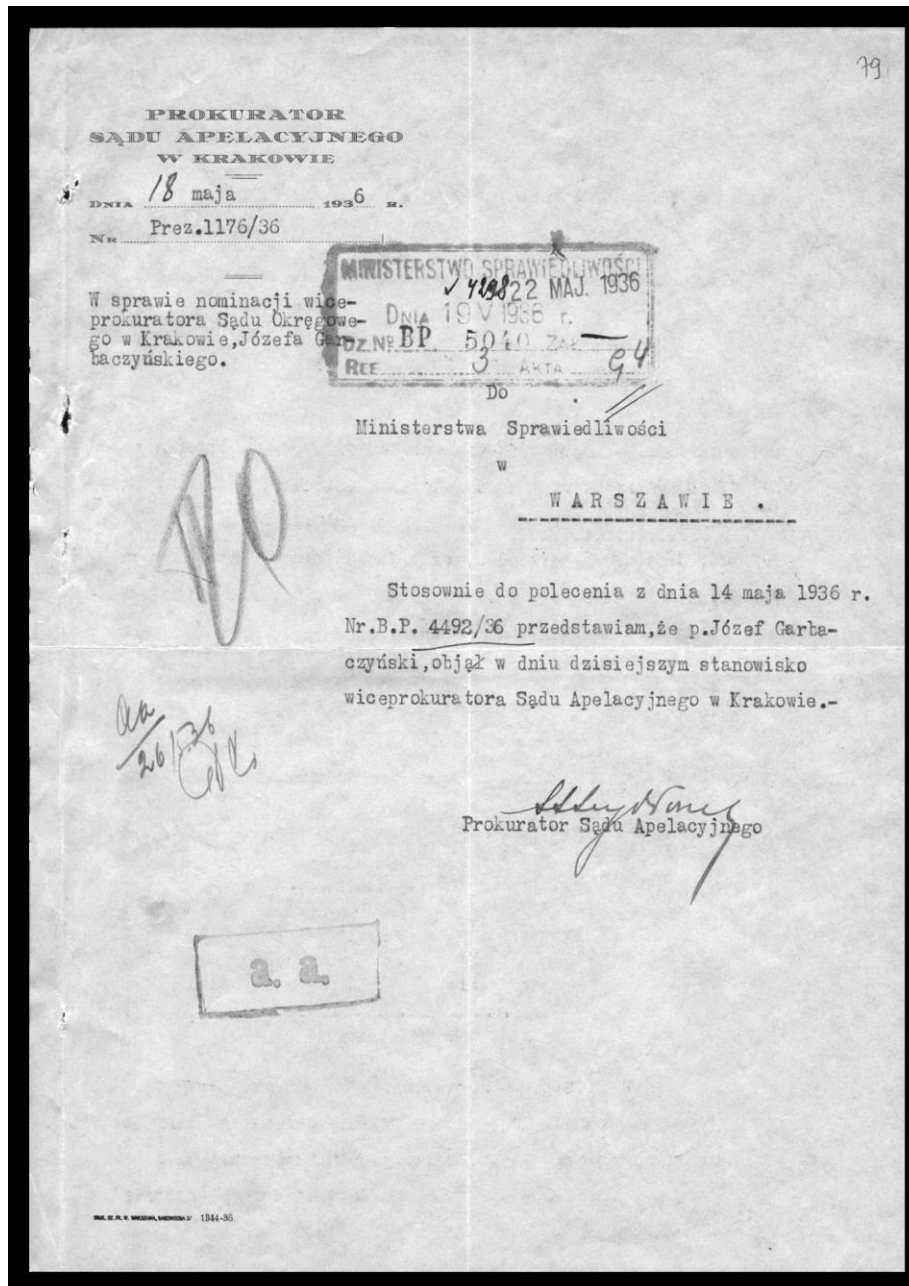
Po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej przeniesiono go do rezerwy w stopniu starszego saperów z przydziałem do 1. pułku saperów. Po tym Józef Garbaczyński kontynuował swoją karierę prawniczą. Dekretem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 czerwca 1923 r. mianowany został aplikantem sądowym. Przydzielono go do służby w Sądzie Okręgowym w Tarnowie. Po złożeniu 28 maja 1925 r. przed Komisją Egzaminacyjną przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie egzaminu sędziowskiego, z wynikiem dobrym, mianowany został w dniu 28 września 1925 r. sędzią powiatowym w Radomyślu Wielkim.

W dniu 14 lutego 1925 r. zawarł w Krakowie związek małżeński z Julią Marią z Przewłockich, z którą miał syna Bogusława Marjana urodzonego 3 grudnia 1925 r.

Z dniem 18 czerwca 1927 r. Józef Garbaczyński został mianowany podprokuratorem Sądu Okręgowego w Jaśle, a następnie w dniu 17 marca 1930 r. wiceprokuratorem tego sądu.

*Pismo Ministra Sprawiedliwości nr No. II.O. 5520/30.
Źródło: Archiwum Akt Nowych w Warszawie.*

Pismo Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Krakowie nr Prez. 1176/36.
Źródło: Archiwum Akt Nowych w Warszawie.

Postanowieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 1932 r. przeniesiony został na stanowisko wiceprokuratora Sądu Okręgowego w Rzeszowie.

W opinii kwalifikacyjnej dotyczącej Józefa Garbaczyńskiego z dnia 18 kwietnia 1932 r. Prokurator Sądu Okręgowego w Jaśle wskazał m.in. „... odznacza się doskonałą znajomością ustaw, gorliwą pracą, ogromną dokładnością w zupełnie samodzielnym załatwianiu wszelkiego rodzaju spraw. Nadzwyczaj pilny i sumienny oraz dokładny, kierował także zastępczo Urzędem prokuratorskim ku zupełnemu zadowoleniu. Posiada doskonałą swadę i wielką siłę argumentacji, zachowując zawsze zupełny spokój”.

Następnie na mocy postanowienia Ministra Sprawiedliwości w dniu 25 stycznia 1933 r. Józef Garbaczyński objął stanowisko wiceprokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie. Zarządzeniem Prokuratora Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 1 lipca 1935 r. Józef Garbaczyński został ustanowiony jego zastępcą. W dniu 18 maja 1936 r. objął stanowisko wiceprokuratora Sądu Apelacyjnego w Krakowie, które piastował aż do śmierci.

Józef Garbaczyński w dniu 12 grudnia 1929 r. został odznaczony medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

Po wybuchu II wojny światowej i agresji ZSRS na Polskę w dniu 17 września 1939 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy NKWD i zamordowany przez nich wiosną 1940 r. Jego ciało spoczywa na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni. Jest on wymieniony na tzw. Ukraińskiej Liście Katyńskiej opublikowanej w 1994 r.

Nazwisko Józefa Garbaczyńskiego zostało umieszczone na uroczyscie odsłoniętej w siedzibie Prokuratury Krajowej w dniu 17 września 2020 r. tablicy, upamiętniającej prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, którzy oddali życie za Ojczyznę w latach 1939–1945.

Źródła

1. Archiwum Akt Nowych w Warszawie.
2. „Śmiały” 1919–5.XI.–1920. W rocznicę wyruszenia na front poc. panc. „ŚMIAŁY”. Warszawa 1920, Drukarnia Żołnierza Polskiego.
3. Listy katyńskiej ciąg dalszy. Straceni na Ukrainie, Zeszyty Katyńskie, nr 4, Warszawa 1994.
4. <https://katyn.miejscapamieci.gov.pl/page/strona-glowna/lista.php> (dostęp: 15 października 2021 r.).